

Gen schoone historie va margariete va limburg

En vā heyndric hare broeder. die veel wonderlike auentuerē ghehadt
hebbē. wāt margrieta wert een coninghine vā Armeniē. En heyndric
door sijn grote vromicheyt wert een kepler vā Sietken. En noch van
veel ander kerstene heerē die sijn mede hulpers warē. En vā haerder
groter victorie die si door gods hulpe vercreghē teghē die sarracenen.

[a1r] Een schoone historie van Margarieten van Limborch ¹
ende van Heyndric, haren broeder,
die veel wonderlike aventueren gehadt hebben,
want Margrieta ² wert een coninghinne van Armenien,
ende Heyndric door sijn grote vromicheyt
wert een keyser van Griecken,
ende noch van veel ander kerstenen heeren
die sijn mede hulpers waren,
ende van haerder groter victorien
die si door Gods hulpe
vercreghen teghen die Sarracenen.³

---

1. “Een schoone historie *van margarieten van limborch*” in een houtblok gegraveerd en met rode inkt afgedrukt. Erboven in een gebruikershand: *Dat ander Buech*.

2. Margrieta: de spelling van de naam van de heldin varieert in deze druk. De normaalvariant is ‘Margrieta’, welke naam soms verbogen wordt tot ‘Margriete(n)’. Zoals gebruikelijk in prozaromans kan de spelling in de hoofdstuktitels afwijken van die in de tekst eronder. Ook kan een zetter de spelling van een naam aanpassen aan de hoeveelheid ruimte die hij op dat moment heeft en het aantal letters in zijn zetkast.

3. Deze titel ontbreekt in de editie Schellart 1952, omdat de titelpagina in het Brusselse exemplaar ontbreekt, en het Rosenwald collection exemplaar destijds nog zoek was.

Washington, Library of Congress, Rosenwald Collection 1134, fol. a1 verso

Hier beghinnet die
schoone hystorie van Margarieten
des hertoghē dochter vā Iymborch.
en vā haer broeder Hēpndich.

Dat ierste capittel.

Demen screef dup-
sent die hondert en
thiene. in des Kei-
sers Kaerle des ca-
luus tēde. was een
Hertoghe vā Iym-
borch ghehetē Otto. en sijn edel huyl
vrouwe vā Iymborch die hadde te sa-
mē eenē sone hietende Hēpndich vā
Iymborch. en een dochtere hietende
margrieta vā Iymborch. Dese herto-
ghe Otto was beladē mit groter san-
tesien. en om sijn swaerhede te ver-
diuene was sijn natuere ghenepcht
om na wilt te iaghene inder woestij-
nen. na harten hindē. oft euerwijn.
Hēpndich sijn sone dit horende. ende
Margriete sijn sustere. dat die herto-
ghe Otto haer vader genepcht was
ter iacht te varene. vielen si bepde op
haer knipen leggende. **O** vader here
nu biddē wi v om mede te varen in-
den woude om aldaer te siene die tri-
umphe. en die melodijnshede vā der
iacht. en den loop der honden na die
wilde dierē. so dat ic heer vader mach
leeren den aert vā edelheden. en dat
mij sustere Margrieta mach sien die
solaellelike melodije die daer in gele-
ghen is. Daer op die hertoghe Otto
antwoerde tot Hēpndic vā Iymborch
sinen sone. segghende Hēpndic lieue
sone mijn. ghi sijt noch teer ende seer
tonc vā daghē. en margrieta v sustere
mede. **M**ijn schone dochtere ic vreefe

voor v oft v pet mesquame. oft enich
dier oft wilt uwen leden pet crenckē
mochte mits dat ghi noch bepde seer
ionck sijt. en onghewone ter iacht te
varene. Doen seyde Hēpndich van
Iymborch. o vader here ic soude mi
seluē verkopen soude ic vā harte hin-
den beren. oft eueren vpen. Laet mi
doch procure mijn ionghe leden wat
si doen conne teghē wilde ghedierde.
Och iae seide margrieta lieue vader
laet ons bepden v consent gheboerē
dat wi die iacht bemerckē moghē. **O**s
ionghe natuere heester begheerte toe.
dus bidden wi v oetmoedelic. dat ghi
vaderlike liefde bare wilt aen v kin-
deren. Die vader dit hoerde haer bei-
der vierigher begheerten seyde. staet
op mijn kinderen beide. rijst vander
aerdē. ic consenteer v mit miter iacht
te vare moigē tē ierstē daghe. aldus
Hēpndic sone gaet tottē iaghers en
segt hē dat si alle saken berceden om
iaghē so daer toe dienē mach. Hēp-
ndich seyde. vader here aluwē wille
die sal gheschien. ende Hēpndic gine
gotten iaghers waert.

Hoe Hēpndic van Iymborch den
iaghers den last gaf. honden/windē/
bracken/bereet te makene.

Dat tweede capittel.

Hēpndic van Iymborch ionck
here. wi hebbē verstaen v me-
ninghe. alsoe v vader v belast heeft
van windē/bracken/spingoelen/su-
perkens en al dat dienlic is ter iacht
garen en houens soudte hoope latē
bienghen en vergaderen vā ons lie-
den al dat ons in die iachte vā noode
sijn sal. Hier is vā als planteyt. en wi
iaghers hebē bespoert dat schoonste
wilt om te iaghē dat ghi noyt loopen

a ij

Washington, Library of Congress, Rosenwald Collection 1134, fol. a2 recto

[a2ra] *Hier beghinnet die schoone bystorie van Margarieten,
des hertoghen dochter van Lymborch, ende
van haer broeder Heyndrick.*

Dat ierste capittel.

Doemen screef duysent drie hondert ende thiene, in des keyzers Kaerle des Caluus tijde,¹ was een hertoghe van Lymborch, gheheten Otto, ende sijn edel huysvrouwe,² [Ysabeele]³ van Lymborch, die hadden te samen eenen sone, hietende Heyndrick van Lymborch, ende een dochtere, hietende Margrieta van Lymborch. Dese hertoghe Otte was beladen mit groter fantesijen,⁴ ende om sijn swaerhede⁵ te verdrivene was sijn natuere gheneycht om na wilt te jaghene inder woestijnen,⁶ na harten,⁷ hinden oft everswijn.

Heyndrick, sijn sone, dit horende, ende Margriete, sijn sustere, dat die hertoghe Otto, haer⁸ vader, geneycht was ter jacht te varene, vielen si beyde op haer knyen, seggende: “O, vader here, nu bidden wi u om mede te varen inden woude om aldaer te siene die triumphe⁹ ende die melodi[eu]shede¹⁰ vander jacht ende den loop der honden na die wilde dieren, so dat ic, heer vader, mach leeren den aert¹¹ van edelheden, ende dat mijn suster Margrieta mach sien die solaesselike melodije¹² die daer in geleghen is.”

---

1. Karel de Kale was de jongste zoon van Lodewijk de Vrome en diens tweede vrouw Judith van Beieren. Hij leefde van 823 tot 877 en was gedurende de jaren 843-877 koning en vanaf 875 keizer van het Westfrankische rijk. In 1310 was Philips de Schone, kleinzoon van Lodewijk de Heilige, koning van Frankrijk.

2. huysvrouwe: echtgenote / vrouw des huizes

3. Ontbreekt in Vorsterman 1516 — verbeterd naar Cock 1544.

4. fantesijen: kopzorgen

5. swaerhede: somberheid

6. woestijnen: vrije, wilde natuur

7. harten: herten

8. haer: hun

9. triumphe: vreugde

10. Vorsterman 1516: melodijnshede — verbeterd naar Cock 1544 — melodieushede: genot, plezier

11. aert: kunst, vaardigheid (ars).

12. die solaesselike melodije: het therapeutisch plezier

Daer op die hertoghe Otto antwoerde tot Heyndric van Lymborch, sinen sone, segghende: “Heyndric, lieve sone mijn, ghi sijt noch teer ende seer jonc van daghen, ende Margrieta, u suster, mede. Mijn schone dochtere, ic vreesse [a2rb] voor u oft u yet mesquame,¹ oft enich dier oft wilt uwen leden yet crencken mochte, mits dat ghi noch beyde seer jonck sijt ende onghewone ter jacht te varene.”

Doen seyde Heyndrick van Lymborch: “O, vader heere, ic soude mi selven verfoyen,² soude ic van harten, hinden, beren oft everen vlyen.³ Laet mi doch proeven⁴ mijn jonghe leden, wat si doen connen teghen wilde ghedierte!”

“Och jae,” seide Margrieta, “lieve vader, laet ons beyden u consent gheboeren,⁵ dat wi die jacht bemercken⁶ moghen! Ons jonghe natuer heefter begheerte toe. Dus bidden wi u oetmoedelic dat ghi [u]⁷ vaderlike liefde baren⁸ wilt aen u kinderen.”

Die vader dit horende, haer beider vierigher begheerten, seyde: “Staet op, mijn kinderen beide. Rijst vander aerden! Ic consenteer u mit mi ter jacht te varen morgen ten iersten daghe.⁹ Aldus, Heyndric sone, gaet totten jaghers ende segt hem dat si alle saken bereeden om jagen so daer toe dienen mach!”

Heyndrick seyde: “Vader heere, al uwen wille die sal gheschien.”

Ende Heyndric ginc totten jaghers waert.

---

1. yet mesquame: iets (zeer) onaangenaams zou overkomen

2. verfoyen: verachten

3. vlyen: vluchten

4. proeven: beproeven

5. laet ons beyden u consent gheboeren: geef ons beiden toestemming

6. bemercken: (met eigen ogen) zien

7. Ontbreekt in Vorsterman 1516 (haplografie) — verbeterd naar Cock 1544.

8. baren: tonen

9. ten iersten daghe: bij zonsopgang

*Hoe Heyndric van Lymborch den jaghers den last ¹ gaf bonden,
winden, ² bracken bereet te makene.*

Dat tweede capittel.

“Heyndric van Lymborch, jonck here, wi hebben verstaen u meninghe, alsoe u vader u belast heeft van winden, bracken, spingoelen, ³ sluperkens ⁴ ende al dat dienlic is ter jacht, garen ⁵ ende horens soudt te hoope laten brenghen ende vergaderen van ons lieden al dat ons in die jachte van nooden sijn sal. Hier is van als planteyt. ⁶ Ende wi jaghers heb[b]en bespoert dat schoonste wilt om te jaghen dat ghi noyt loopen [a2va] saecht in eender waerrande. ⁷ Ooc sullen wi die leyts honden ⁸ stellen op den loop ⁹ der wilder dieren.”

Heyndric van Lymborch dit horende, verblijde in hem selven ende seyde: “Gesellen, neemt! Die goudenen penninc is uwe om uwen wille daer mede te doen, ende gaet voor ende bespoeret twilt tegen dat ¹⁰ die hertoghe Otto, mijn vader, ende ic mit mijn suster Margrieta u sullen volghen.”

Die jagers danckten hem seer, seggende: “Jonc heere, wi sullen volbrenghen ende gaerne doen u ghebiedens. Aldus gae wy, ghesellen, om te volbrengen dat beveel des hertoochs!”

Sy antwoorden allen: “Wi sijns ghewillich. Desen penninc van goude sal onsen arbeit versoeten. Ende Heyndric van Lymborch is een edel gheest, milde van ghevene, reael ¹¹ van herten. Hi sal noch sinen vader,

---

1. last: opdracht, bevel

2. winden: hazewind(hond)en die bijten maar niet blaffen — bracken: honden die niet bijten maar wél blaffen en achter de hazewinden aan lopen, zodat de jagers weten waar die heen gaan.

3. spingoel: patrijshond

4. sluperkens: dashondjes

5. garen — bedoeld lijkt: netten (*MNW* s.v. GAERN 2)

6. van als planteyt: overvloed van alles

7. waerrande: jachtterrein

8. leyts honden: (spuur)honden die aan een leiband lopen

9. loop: spoor

10. tegen dat: totdat

11. reael: lett. koninklijk, fig. royaal, vrijgevig

den hertoghe, veredelen¹ aengaende sijn duechdelike wercken!”

Die ander jagers seiden ooc also.

Nochtans vintmen luttel kinderen die haer ouders verbeteren, maer dese Heyndrick wert noch een duechdelijc prince.

Met deser redenen ende ander woerden sijn die jagers comen int foreest, ende elc heeft hem gestelt nae ordinancie der jacht, haer garen ghesperst² om den hart te verlackene³ ende also te schutten⁴ ende den eevere te vellene. Ende elck jagher stelde hem op tsine⁵ teghen dat die claeinheit vanden daghe aen quam.

---

1. veredelen: overtreffen

2. ghesperst: uitgezet

3. verlacken: in de val lokken

4. te schutten: in te sluiten, vangen

5. stelde hem op tsine: bereidde zich voor

faecht in eender waer
 rande. ooc sullen wi die
 leys honden stellen op
 den loop der wilder die
 ren. Heyndric van hyn
 borch dit hoide verblif
 de in hē seluen en sepe
 gefellen neemt die gou
 denen penninc is uwe
 om uwe wille daer me
 de te doe. en gaet voor
 en bespoeret twilt regē
 dat die hertoghe Otto
 mij vader en ic mit mij
 suster margrieta u sul
 len volghē. Die iagers
 danckē hē seer leggen
 de. ionc heere wilsullen
 volbringhen en gaer
 ne doen u ghebedens. aldus gae wy
 ghesellen om te volbringē dat beueel
 des hertoochs. Sy antwoorde allen
 wi sijns ghewillich. desen pēninc vā
 goude sal onsen arbeit versoeten. en
 Heyndric van hymborch is een edel
 gheest. milde van gheueene. reael vā
 hertē. hi sal noch sinē vader dē herto
 ghe veredelen. aengaende sijn duech
 delike wercken. Die anderiagers sei
 den ooc also. nochtans vintmē luttel
 kinderen die haer ouders verbeterē
 maer dese Heyndrich wert noch een
 duechdelic prince. Met deser redenē
 en ander woerde sijn die iaghers co
 men int forcest. en elc heeft hē gestelt
 nae ordinancie der iacht. haer garen
 ghesperst om den hart te verlachene
 en also te kshutten. ende den ceuere te
 vellenē. En elch iagher stelde hem op
 sine teghen dat die daerheit vanden
 daghe aen quam.

nam oislof aē sijn huysvrouwe. ende
 voer ter iacht mit sijn twee kinderen
 Margrieta ende Heyndric.

Dat. iij. capittel.

Odach comt aen het is tijt. ich wil
 met minē sone en met minder doch
 tere ter iacht. omē te vanghene hart
 oft hinde. bidt voer ons god almach
 tich om een goet auentuer te hebben
 Die vrouwe sepe here en man sine
 Sernaerts gelepe moet bi v sijn. sint
 Jans vuetschap en sine Seertrupts
 mine. Ic en werde niet te vrede voor
 ic v weder sie met minen oghen ghe
 sont wel varende. want droom heeft
 my ghequeit also datter twee dieuen
 quamen ende stalen my mijn alder
 liefste en weerste goet. bi desen diome
 is therte ton vreden. Die herroge ant
 woerde. o werde vrouwe mij hope
 mijn troost mijn toenerlaet sijn ghe
 rust vā herten. die heere die is houen

Hoe die hertoghe Otto opsladt. en

*Hoe die hertogbe Otto op sadt ¹ ende [a2vb] nam orlof ² aen
sijn huysvrouwe ende voer ter jacht mit sijn twee
kinderen Margrieta ende Heyndric.*

Dat .IIJ. capittel.

“Orlof, vrouwe, den claren lichten dach comt aen. Het is tijt. Ick wil met mijnen sone ende met mijnder dochtere ter jacht omme te vanghene hart oft hinde. Bidt voer ons God almachtich om een goet aventuer te hebben!”

Die vrouwe seyde: “Here ende man, sinte Bernaerts geleye moet bi u sijn, sint Jans vrientschap ende sint Geertruyts minne.³ Ic en werde niet te vreden voor ic u weder sie met mijnen oghen ghesont wel varende, want [den]⁴ droom heeft my ghequelt also datter twee dieven quamen ende stalen my mijn alder liefste ende weerste goet. Bi desen drome is therte tonvreden.”

Die hertoge antwoerde: “O, weerde vrouwe, mijn hope, mijn troost, mijn toeverlaet, sijt gherust van herten! Die Heere die is boven [a3ra] alle heeren, ende voer ons sterf op den Berch van Calvarien den alder scandelicsten ende versmadelicsten doot, die sal ons allen wel behoeden ende beschermen van eenigher quader infortunen,⁵ want die barmherticheit des Heeren die is also groot datse onverganckeliken ende sonder eynde is!”

Margrieta seyde: “O, lieve, waerdighe moedere, sijt wel te vreden ende gherust van herten ende maect eenen goeden moet, want wi sijn vele: mijn vader ende alle sijn edelen, Heyndric, mijn broeder, met sinen jonghers. Ons en mach niet messchien!”⁶

Dus namen si suetelic orlof ende sceyden vanden anderen, rijdende nae die woestijne.

---

1. op sadt: op zijn paard ging zitten, opsteeg

2. nam orlof: nam afscheid

3. Afscheidsrituelen waarmee de zorg voor en de bescherming van de reiziger aan heiligen wordt gevraagd.

4. Ontbreekt in Vorsterman 1516 — verbeterd naar Cock 1544.

5. infortunen: ongeluk

6. messchien: naars overkomen

Die jaghers vernemende dat haer lieder prince¹ quam, blies elc sinen horen. Die hertoge sprac: “Laet bespoeren twilt. Laet lopen bracken ende winden, ghi jaghers. Elc stelle hem ter wachte! Heyndric, lieve sone mijn, ende mijn weerde dochter Margriete, siet nu die plasance² vander jacht, ende wat jaghen in heeft. Siet daer hoe die honden bespoert hebben eenen schonen hart, ende hoe si hem aen hanghen!”

Margrieta seyde: “O, vader heere, soe en sach ic noyt dinck dat mi badt³ behaechde! Dat herte gaet mi open dat ic die honden soe gierich⁴ sie om den hart lopen. Deen voer, dander achter, die derde ter siden. Hi en is nieuwers vry!”⁵

Doe antwoerde die vader: “Dochter, ghi sulter noch wat nyeus af sien. Hi neemt sijn loop na die riviere om hem te vervaerschene.⁶ Daer suldi sien die natuerliche vander jachte, hoe dat hem die bracken en waer houden⁷ ende volghen sullen.”

Met deser talen en[de] ander woerden hadde Heyndric, des hertoghen sone, den evere⁸ op gedaen,⁹ so dat hi sij[n] dreve¹⁰ nam daer die her-[a3rb]toghe stont ende Margriete sijn dochtere. Die hertoghe trat van sinen paerde ende meende den ever te stekene, maer hi ontbrac¹¹ hem, dies hem die hertoge volchde soetelic¹² after na. Onder wegen vant hi een hart, daer hi oec na ginc, so dat hi verdoelde in die woestijne.

Alle die heren waren verstroyt, en[de] Margrieta bleef alleen aen die riviere, niet wetende waer haer vader ende haer broeder vervaren was. Ende den dach ginc wech ende den nacht quam aen, dies si seer bedruct¹³ was.

-
1. haer lieder prince: hun landsheer (princeps)
  2. plasance: plezier
  3. badt: beter
  4. gierich: begerig
  5. Hi en is nieuwers vry!: Hij kan geen kant meer op!
  6. vervaerschene: verfrissen
  7. en waer houden: in het oog houden
  8. Blijkbaar heeft een everzwijn het pad van Heindric gekruist.
  9. op gedaen: opgejaagd
  10. dreve: vluchtweg
  11. ontbrac: ontsnapte
  12. soetelic: ogenschijnlijk zonder inspanning
  13. bedruct: verdrietig

Die hertoge vast¹ volgende, beclaechde dat hi niemant en vant van sinen heren noch sijn sone noch sijn dochter, seggende: “O, vaderlic God, vol alder ghenaden, waer ben ic ende wat is mijns?² Al mocht mi baten alle die werelt root van goude,³ uut deser bosschagien en can ic niet geraken. Ic en hoere roepen noch blasen achter noch voren. O, Heyndric sone, waer sidi ghevaren? O, mijn weerde dochtere, hoe ist met u? Ghi en weet niet waer ic ben, noch ick en weet niet waer dat ghi ghevaren moecht sijn. Ic vreesse voor u joncheyt, oft u die dieren onversiens mochten hinderen oft deren. Mijn vaderlic aenschijn moet met tranen bedout sijn. O, jacht, vermalendide jacht, ick mach u wel haten. Ic en weet hier noort, oost, suyden oft west gaen. Tis hier te woeste. Die weggen sijn mi onbekent. Den nacht comt aen. Ic slae desen pat in, dolende om thuys te sijn, om weten oft mijn dochter ende mijn sone sijn wederom ghekeert.”

---

1. vast: uit alle macht

2. wat is mijns?: welke kant moet ik op? (om weer in mijn eigen land terug te komen)

3. alle die werelt root van goude: al het rode goud ter wereld

alle heeren. en voer ons sterf op den berch van caluarian den alder scandelichsten en versmadelichsten door die sal ons allen wel behoeuē en beschermen vā eenigher quader infortuinē. want die barmherticheit des heeren die is also groot datte onuergancheliken en sonder eynde is. **M**argrieta seide. o lieue waerdighe moedere sijt wel te vieden en gherust van herten en maect eenē goeden moer. wāt wi sijn vele. mī vader en alle sijn edelē. **H**eynduc mīn broeder met sijn ionghers. ons en mach niet messchien. dus namē si suetelic oulof. en seiden vandē anderē. rijdende nae die woestijne. Die iaghers vernemende dat haer lieder pūnce quā. blies elc sijn horen. Die hertoge sprac laet bespoeren wilt. laet lopen brackē en windē ghi iaghers. elc stelle hem ter wachte **H**eynduc lieue sone mī. en mī weerde dochter margriete. siet nu die plance vander iacht. en wat iaghē in heeft. siet daer hoe die hōdē bespoert hebbē eenē schonē hart. en hoe si hē aen hanghē. **M**argrieta seide. o vāder heere soe en sach ic noyt dīnck dat mi hadt behaechde. dat herte gaet mi open dat ic die honden soe gierich sie om den hart lopen. deen voer. dāder achter. die derde ter sīdē. hi en is nieuwers vuy **D**oe antwoerde die vader dochter ghi sulter noch wat nyuus af sien. hi neemt sijn loop na die riuere om hem te veruerschene. daer suldi sien die natuerliche vander iachte hoe dat hē die bracken en waer houden en volghē sullē. **M**et deser talen en ander woerdē hadde heynduc des hertoghen sone den euer op gedaen so dat hi sijn dieue nam. daer die her-

toghe stōt en margriete sijn dochtere **D**ie hertoghe trat vā sijn paerde en meende den euer te stekene. maer hi ontbrac hē. dies hē die hertoge volghde soetelic after na. onder wegē vant hi een hart daer hi oer na ginc. so dat hi verdoelde in die woestijne. Alle die heren warē verstroyt. en margrieta bleef alleen aen die riuere. niet wetēde waer haer vader en haer broeder veruarē was. en den dach ginc wech en den nacht quā aen. dies si seer bedruet was. Die hertoge valt volghende bedaechde dat hi niemāt en vant vā sijn hē. noch sijn sone noch sijn dochter seggēde. **O** vaderlic god vol alder ghenadē waer bē ic. en wat is mīns. al mocht mi baten alle die werelt root vā goude. wt deser boschagien en can ic niet gera hē. ic en hoere roepen noch blafen achter noch voer o heynduc sone waer sidi gheuaren. o mīn weerde dochtere hoe ist met v ghi en weet niet waer ic ben. noch ick en weet niet waer dat ghi gheuaren moecht sijn. ic veele voer v ioncheyt oft v die dieren omuersiens mochten hinderē oft derē. **M**īn vaderlic aen schijn moet met tranē bedout sijn. o iacht vermalendide iacht ick mach v wel haten. ic en weet hier noyt. oost slyden. oft west gaen. tis hier te woeste. die wegghen sijn mi onbekent. den nacht comt aē. ic slae desen pat in dolende om thups te sijn. om weten oft mīn dochter en mīn sone sijn weder om ghekeert.

Hoe **M**argarieta verdoelde in die woestijne. en hoe si van vare der wil der dieren op eenē boom clam.

Dat vierde capittel.

a 13